

Społeczne inicjatywy na wsi / „Social Hubs in Europe” /2017

W dniu 9 lutego 2017 roku Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Wsi (ENRD) zorganizowała seminarium warsztatowe, poświęcone – jak zaznaczyła prowadząca Edina Ocsko – nie tyle polityce, ile praktyce. W gruncie rzeczy chodzi nie tylko o koalicje, ale także pojedyncze organizacje podejmujące tematykę inkluzji społecznej na obszarach wiejskich, a zwłaszcza doświadczone, zaangażowane i pełne entuzjazmu osoby podejmujące nierzadko od ponad dwudziestu lat – inicjatywy na rzecz integracji osób znajdujących się w trudniejszym położeniu czy też integracji wiejskiej populacji w ogólniejszym sensie. Celem warsztatu było zaprezentowanie doświadczeń, umożliwienie spotkania takich zaangażowanych organizacji i osób, a także wzajemną inspirację dla przyszłych działań i współpracy. Warsztat skupiał się przede wszystkim na ludzkim wymiarze wyzwań i przemian.

Tematyka warsztatu obejmowała pięć obszarów:

- integracja migrantów i uchodźców,
- młodzież na obszarach wiejskich,
- rola kobiet na obszarach wiejskich,
- Romowie na obszarach wiejskich,
- rola sztuki i kultury w inkluzji społecznej.

Dodatkowym tematem było uruchomienie Europejskiego Korpusu Solidarności (https://europa.eu/youth/solidarity_en) – nowej inicjatywy wspierającej wolontariat bądź możliwość pracy dla młodzieży do 30 roku życia. Więcej informacji o warsztacie „Social Hubs in Europe” można znaleźć tu: https://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/enrd-workshop-social-inclusion_en

Tom Jones z Walii podkreślił znaczenie poczucia trwałej przynależności, które zależy zwłaszcza od harmonijnego łączenia różnorodnych działań na wsi (w tym edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, społecznych itd.).

Lene Noer zaprezentowała duński projekt, w którym mieszkańcy wsi Selde postanowili zrobić coś dla odwrócenia niekorzystnych trendów poprzez przyciągnięcie uwagi do wsi. Na miejscu zakupionego przez mieszkańców budynku, który rozebrano po zakupie, została zbudowana platforma – scena umożliwiająca różne formy aktywności. Stała się nie tylko miejscem różnych inicjatyw (zwłaszcza artystycznych), ale nawet zaczęła przyciągać przybyszów z zewnątrz, bowiem modne stało się fotografowanie na scenie. Animatorka zwróciła uwagę na potrzebę tworzenia luźnej, zabawowej atmosfery, prowadzenie rozmów zarówno formalnych, jak i nieformalnych, potrzebę „zaturzenia” się animatora aktywności w wiejskim życiu, a przede wszystkim budowania zaufania i zadbania o to, by uczestnicy inicjatywy poczuli, że to jest „ich” inicjatywa, by mieli poczucie własności projektu, poczucie sprawczości. Ten wątek pojawia się także w innych prezentacjach.

Edina Ocsko z ENRD przypomniała inicjatywę wykonywania karuzeli z lodowej tafli poprzez wycinanie okrągłego kształtu w i wprawianie go w ruch. Wspólna zabawa na lodowej karuzeli zaczyna się od „łamania lodu” i polega na wprawianiu świata w ruch – obie te rzeczy mogą być symbolem wiejskich inicjatyw społecznych służących inkluzji.

W panelu poświęconym młodzieży zaprezentowano interesujący projekt „Moje miejsce” (okazało się, że identyczną nazwą opatrzone dwie niezależne inicjatywy w Polsce i w Irlandii). W obu projektach istotne było to, by znaleźć receptę na młodzieżowy problem na wsi pt. „nie ma dokąd pójść”.

Irlandzki projekt prowadził do urządzenia w wiejskim budynku specjalnej przestrzeni przeznaczonej do dyspozycji młodzieży i zapewnienia wielu rozmaitych ofert zajęć. Utworzona przez inicjatorów projektu lokalna koalicja zadbała nie tylko o zagwarantowanie środków na urządzenie obiektu, ale też zamierza kontynuować prowadzenie zajęć dla młodzieży, oddając

jej część władzy na obiektem (czego wyrazem może być jego ozdobienie przez młodzież czy też przecinanie wstęgi podczas ceremonii otwarcia właśnie przez młodzież). Ważne było zaangażowanie emerytowanych działaczy lokalnych, bo wiem – jak podkreślił Ryan Howard – emeryci mają poczucie robienia tego, co słuszne. Kluczową postacią zapewniającą odpowiednie wsparcie – przywództwo – konieczne dla zbudowania trwałej koalicji – był lokalny lider Denis Ring.

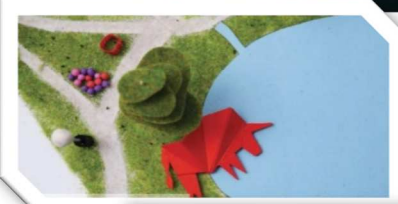
W polskim wydaniu projekt „Moje miejsce” zmierzał do zaprojektowania i urządzenia publicznej przestrzeni albo pomieszczenia bądź też zorganizowania „własnym sumptem” bądź dzięki pozyskaniu środków finansowych różnych form aktywności, interesujących młodzież. Młodzież sporządziła projekty publicznych przestrzeni bądź własnych inicjatyw. Projekt, w którym urodziło się 9 różnych inicjatyw, przyniósł między innymi dwukrotny sukces nastoletnich inicjatorów przemian w postaci pozyskania z budżetu obywatelskiego 300 000 złotych na realizację ich projektu przebudowy i urządzenia parku – ważnego dla młodzieży miejsca spotkań. Każda z inicjatyw była zaprezentowana podczas publicznej debaty z udziałem przedstawicieli lokalnych społeczności i lokalnych władz, w specjalnie zaaranżowanej do tego przestrzeni ułatwiającej dialog.

moje miejsce

„miejscowy” kontrakt

Opracował: Bohdan Kamiński